

Hur miljövänligt är ditt båtliv?

De val du som båtägare gör kan göra stor skillnad för miljön. Här har vi samlat några konkreta tips på hur du som båtägare kan bidra till en bättre miljö.

Östersjöns bottnar blir tyvärr allt syrefattigare och algbloomingen, som är en bidragande orsak, breder ut sig alltmer. Dessutom är Östersjön kraftigt påverkat av miljögifter.

Som tur är bedrivs ett omfattande miljöarbete, men det måste fortsätta att utvecklas. Redan nu finns en mängd saker som vi alla enkelt kan bidra med och vi behöver inte låta "någon annan" göra jobbet.

För dig som småbåtsägare finns verkligen förutsättningar att få vara med och påverka med enkla medel. Bygg- och miljöavdelningen har här tagit fram enkel information så att du som båtägare kan ställa de rätta frågorna i din hemmahamn.

Båtbottenfärger

Bottensediment på ett antal platser i Värmdö kommun har provtagits under 2010 och 2012. Proverna visar bland annat på anmärkningsvärt höga halter av organiska tennföreningar, zink och koppar. Samtliga av dessa ämnen har en hög giftighet och har i stor utsträckning använts som tillsatser i båtbottenfärger.

De traditionella bottenfärger som används idag läcker ut bland annat koppar vilket skyddar mot påväxt av till exempel musslor, alger och havstulpaner. Flera av

de ämnen som läcker ifrån bottenfärgerna påverkar djur- och växtlivet negativt.

Färger som innehåller tennorganiska föreningar (TBT) är idag förbjudna men kan fortfarande hittas på många båtskrov. Gamla färglager läcker fortfarande ut giftet 20 år och längre efter att det målats på. Även om TBT är förbjudet idag innehåller de båtbottenfärger som finns på marknaden ämnen som är skadliga för miljön.

På Kemikalieinspektionens webbplats finns en lista över godkända båtbottenfärger för fritidsbåtar som motverkar påväxt på kemisk väg. Viktigt att komma ihåg är att bara för att en båtbottenfärg godkänts av Kemikalieinspektionen betyder det inte att den inte har en skadlig verkan i naturen.

Det finns båtbottenfärger som har en fysiologisk verkan istället för en kemisk. Fysiologiskt verkande bottenfärger ger båtskrovet en struktur som motverkar tillväxt på ytan. Dessa färger klassas inte som bekämpningsmedel och behöver därmed inte godkännas av Kemikalieinspektionen innan de säljs. Dessa färger kan trots detta innehålla ämnen som är skadliga för miljön.

Båttvätt och underhållsarbeten

Det bästa alternativet för miljön är att undvika båtbottnfärger helt och istället avlägsna påväxt genom att tvätta båten. Det finns båttvättar som kan användas när båten ligger i sjön.

Tvätten fungerar enligt samma princip som en biltvätt, dock utan kemikalier. Roterande borstar gör skrovet rent. Det är dock viktigt att det material som tvättas bort från båten tas omhand så att det inte sprids vidare ut i vattnet och ansamlas i omgivningen omkring båttvätten.

Tvätt, ommålning, slipning med mera ska ske på en särskilt utsedd plats för att minska risken för spill och läckage till mark och vatten. Vid skrapning och målning ska marken därför täckas och avfallet som uppstår omhändertas. Färgrester klassas som farligt avfall och ska tas omhand vid en återvinningsstation.

Avfall

Allt avfall som uppstår på båten eller i hamnen ska tas omhand. Papper, glas och plast bör sorteras vid en återvinningsstation. Farligt avfall så som båt batterier, förpackningar av lysfotogen och tändvätska, oljor, färgrester med mera ska tas omhand särskilt och får inte blandas med det övriga avfallet.

Enligt Sjöfartsverket ska det finnas mottagningsanordningar för avfall i fritidsbåtshamnar för att tillgodose behovet av avfallslämning från de fritidsbåtar som normalt anlöper hamnen.

Båtklubbar bör ha en sorteringsstation för avfall. Här ska papper, plast och glas kunna lämnas. Även farligt avfall i form av oljerester, båt batterier, färgrester, överbliven tändvätska med mera bör kunna lämnas vid båtklubben.

Toalettavfall

Utsläpp av toalettavfall utgör ett sanitärt problem om det släpps ut i en hamn eller nära en badplats. Avfallet har också en övergödande effekt, framförallt i mindre avgränsade vatten och vikar. I april 2015 blev det därför förbjudet för fritidsbåtar att tömma sitt toalettavfall på svenskt vatten.

I Värmdö kommun finns det ett flertal platser där toalettavfall kan lämnas (se länkar nedan). Förhoppningen är att fler tömningsstationer ska etableras.

Om du har en portabel toalett kan du välja biologiskt nedbrytbara sanitetsvätskor eller tömma ofta så att du slipper använda kemikalier.

Drivmedel

Merparten av utombordsmotorer till fritidsbåtar är 2-taktsmotorer med dålig förbränning. En stor del av avgaserna stannar i vattnet som små svävande vätskedroppar. Genom att använda den renare alkylatbensinen och miljöanpassad tvåtaktsolja minskas de miljöstörande utsläppen. Det är också hälsosammare för dig som kör båten. Om du har en dieselmotor kan du använda det renare alternativet HVO-100 och därmed minska de skadliga utsläppen med upp till 80 %.

Mer information

Båtbottnfärger som är tillåtna:
www.kemi.se

Om förbudet mot att släppa ut toalettavfall från fritidsbåtar:
www.transportstyrelsen.se

Vart finns det båttvättar och latrintömningsstationer:
www.batmiljo.se

